

**САНІТАРНИЙ СТАН ЯСЕНЕВИХ НАСАДЖЕНЬ
ГОЛОСІЇВСЬКОГО РАЙОНУ М.КИЄВА В ОСЕРЕДКАХ
ІНВАЗІЇ ЯСЕНЕВОЇ СМАРАГДОВОЇ ЗЛАТКИ (*AGRILUS
PLANIPENNIS*) FAIRMAIRE**

Чемерис А. Г., студент 1 курсу¹ магістратури,
Пузріна Н. В., кандидат сільськогосподарських наук,
Мазурчук Г. О., кандидат сільськогосподарських наук
Національний університет біоресурсів і природокористування України
andrchem@ukr.net

Застосування феромонного моніторингу у лісах дає змогу виявити наявність популяцій шкідливих комах, оцінити їхню чисельність, видове різноманіття та динаміку розвитку [1, 4]. На основі цих даних плануються ефективні санітарні заходи. У міжнародній практиці широко використовують феромонні пастки, особливо після встановлення хімічної структури приваблювачів для ряду шкідників [2, 3].

Феромонний моніторинг дозволяє відстежувати зміни чисельності комах-фітофагів, визначати періоди їхнього льоту та оптимальні строки проведення лісозахисних заходів. Пастки розміщують на деревах на початку льоту шкідника та знімають по його завершенню, після чого проводять підрахунок і порівняння з минулими роками.

Для виявлення імаго використовують бар'єрні пастки та ловильні дерева з феромонними диспенсерами, які встановлюють у місцях активного розмноження шкідника, уникаючи прямих сонячних променів. Це дозволяє не лише виявити присутність імаго, а й частково контролювати їхню чисельність.

Феромонні пастки розміщували на висоті 1,3-1,5 м над землею, закріплюючи їх на першій живій гілці ясена звичайного (рис.). Під час встановлення пасток враховували погодні умови та період льоту імаго ясеневої смарагдової златки *Agrilus planipennis*. Бар'єрні пастки застосовували для відлову імаго *Agrilus planipennis*, закріплюючи диспенсер із феромоном на стовбурі живих дерев у зоні переходу між живими та відмерлими пагонами. Контроль чисельності імаго здійснювали кожні 14 днів.

---

¹ Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук, доцент Н.В. Пузріна

Рис. Етапи проведення досліджень

Виявлені популяції комах-ксилофагів продемонстрували різний ступінь заселення, зокрема популяції *Agrilus planipennis*, *Hylesinus crenatus* та *Hylesinus fraxini* мали низьку щільність заселення. Продукція стовбурових шкідників цих видів становила: для *Agrilus planipennis* – $1,1 \pm 0,2$ отворів на 1 дм^2 , для *Hylesinus crenatus* – $2,7 \pm 1,3$ отворів на 1 дм^2 , для *Hylesinus fraxini* – $2,2 \pm 1,3$ отворів на 1 дм^2 .

Серед асоціацій, що включають три чинники, відзначено поєднання гнилей, стовбурових шкідників і бактеріозу. Найвища частка уражених дерев у придорожніх насадженнях ясена зафіксована для комбінацій «гнилі + бактеріоз» ($3,0 \pm 0,98$ %) та «гнилі + стовбурові шкідники» ($3,0 \pm 0,72$ %), що свідчить про їх значну поширеність. У глибоких частинах парку максимальне ураження спостерігалось за комбінацією «гнилі + стовбурові шкідники» ($1,4 \pm 0,96$ %), що також вказує на суттєве ослаблення дерев.

Список використаних джерел

1. Пузріна, Н. В. (2023). *Шкідники і збудники хвороб деревних декоративних рослин*. Ч.1. Київ: редакційно-видавничий відділ НУБІП.
2. Пузріна, Н. В., Мешкова, В. Л., Миронюк, В. В., Бондар, А. О., Токарева, О. В. & Бойко, Г. О. (2021). *Моніторинг шкідливих організмів лісових екосистем*. Київ: редакційно-видавничий відділ НУБІП.
3. Puzrina, N., Bala, O., Boiko, H., Sovakov, O. & Nosenko, Yu. (2025). Infestation of ash emerald ash borer *Agrilus planipennis* Fairmaire, (Coleoptera: Buprestidae) on the territory of National University of Life and Environmental Sciences (NULES) of Ukraine. *Ukrainian Journal of Forest and Wood Science*, 16(1), 8-22. <https://doi.org/10.31548/forest/1.2025.08>.
4. Tokarieva, O., Meshkova, V. & Puzrina, N. (2022). *Pest management in Forests of Eastern Europe*. Kyiv: NULESU Editorial and Publishing Department.

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НАН України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025